

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
Romina Pourmokhtari, klimat- och miljöminister
Jerker Forssell, ämnesråd

Datum
2025-05-15

Hej,

Vi skriver till er med anledning av EU-kommissionens förslag om förbud mot bly i jaktammunition och fiskesänken. De föreslagna förbuden skulle medföra ett avgörande steg mot minskad blyförgiftning av miljön, med långtgående konsekvenser för både natur och människor.

Bly är mycket giftigt och har successivt förbjudits i bensin, färg och ledningsrör. Det finns enligt forskning och myndigheter inga nivåer av exponering som är ofarliga – all exponering bör undvikas. Ändå används bly flitigt inom jakt och fiske. Det är välkänt att blyfragment sprids i djurkroppen långt bortom där kulan eller haglet träffar.

Enligt Europeiska kemikalieinspektionen (ECHA) släpps varje år 44 000 ton bly ut i Europa som jaktammunition och fiskesänken. Detta förorenar mark och vatten och utsätter såväl vilda som tama djur samt människor för fara. Blyfragment i viltkött påverkar främst gravida och barn. Forskning har visat att barn som äter mycket vilt jagat med blyammunition riskerar negativa hälsoeffekter, bland annat på hjärnan.

Kungsörnar får försämrad flygförmåga och högre dödlighet efter att ha ätit blyförgiftade jaktrester från älgjakten och hotade europeiska rovfågelpopulationer decimeras. Minst en miljon fåglar dör varje år i Europa efter att ha svält bly från ammunition eller fiskesänken (de tror att det är mat). Många fler fåglar drabbas av blyförgiftning, vilket gör att de lider och får svårt att överleva. Nyligen presenterad svensk forskning visar att var femte gås har hagel i sig.

Ofta använda argument, att alternativen till blyammunition är mindre effektiva eller att alternativa material förstör jaktvapen, har visat sig vara felaktiga, särskilt i länder där blyförbud redan finns, till exempel Danmark, Nederländerna, USA och Australien.

Sverige har i hittills ingiven respons lyft fram tre huvudargument som gör att man i nuläget motsätter sig EU-kommissionens förslag:

1. Omställning till blyfri jaktammunition kan leda till brist på försvarsammunition.
2. Omställning till mer stålammunition för jakt kan leda till ökat beroende av stålimport (från t.ex. Kina).
3. Ändrade förutsättningar för jakt och sportskytte kan leda till sämre stridsberedskap.

Självklart ska vi inte kompromissa med rikets säkerhet, men BirdLife Sverige anser det orimligt att såväl den nationella som internationella ammunitionsindustrin inte skulle genomföra nödvändiga förändringar och på bästa sätt svara mot efterfrågan kopplad till Sveriges och andra EU-länders försvarsförmåga. Detta ligger givetvis även i EU-kommissionens intresse, varför Sveriges oro och framförda synpunkter med största sannolikhet kommer att adresseras under den fortsatta processen. Försvarsammunition har hög prioritet för industrin, så en eventuell bristsituation lär knappast bero på ökat behov av blyfri jaktammunition.

BirdLife Sverige kan inte bedöma huruvida behovet av mer blyfri jaktammunition skulle leda till ökad stålimport från Kina. Stålbaserad jaktammunition torde dock utgöra en försumbar del av vårt totala behov av stål, varför frågan borde vara av mindre betydelse. Vi kan inte heller se att det modifierade förslaget från EU-

kommissionen skulle innebära minskade möjligheter för varken sportskytte eller jakt, varför oron över en sämre stridsberedskap förefaller vara överdrivet.

Vi anser att naturens och människors hälsa ska prioriteras. Sverige och Europa måste bli säkrare, friskare och renare. BirdLife Sverige anser därför att vi måste stödja EU-kommissionens förslag. Blyammunition och blysänken ska inte längre utgöra en risk för Europas invånare, djur och natur.

BirdLife har sedan lång tid varit aktiva i denna viktiga fråga, både i Sverige och internationellt. Om ni vill så finns vi tillgängliga för att dela med oss av vår expertis och föra resonemang kring den bästa implementeringen för Sverige.

Tiden är nu mogen att förbjuda bly i jaktammunition och fiskesänken!
Vi förväntar oss att Sverige bidrar till starka och effektiva restriktioner.
Tack på förhand!

Vänliga hälsningar,

Daniel Bengtsson, Fågelskyddsansvarig
070 515 45 33, daniel.bengtsson@birdlife.se

Kjell Carlsson, Ordförande
070 226 77 62, kjell.carlsson@birdlife.se